

Til medlem af Inatsisartut
Anna Wangenheim
Demokraatit

17 – 06 -2024
Sags nr. 2024 - 12051
Akt. id. 24255628

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanaq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 123 vedrørende børns retssikkerhed

Kære Anna Wangenheim

Tak for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

1. **Hvordan forholder Naalakkersuisut sig generelt til retssikkerheden for anbragte børn i Grønland?**
  - a. **Hvordan forholder Naalakkersuisut sig specifik til retssikkerheden for tvangsanbragte børn i Grønland?**

Svar:

Det juridiske grundlag for anbringelse af børn uden for hjemmet er bestemmelserne i kapitel 9 i gældende Inatsisartutlov om støtte til børn. Det skal bemærkes, at jf. § 27 skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at tilbyde anbringelse uden for hjemmet, når den socialfaglige undersøgelse viser, at anbringelse uden for hjemmet vil være af væsentlig betydning for at imødekomme barnets særlige behov for støtte. Hvis barnets behov for en anbringelse under hensyn til barnets bedste ikke kan afvente, at der gennemføres en socialfaglig undersøgelse og udarbejdes en handleplan, skal kommunalbestyrelsen iværksætte anbringelsen sideløbende med undersøgelsen.

Jf. § 28 i Inatsisartutlov om støtte til børn gælder, at kommunalbestyrelsen skal, uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og barnet, træffe afgørelse om, at barnet skal anbringes uden for hjemmet, hvis der er en åbenbar risiko for, at barnets trivsel, sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet; fysisk eller psykisk vold, vanrøgt eller seksuelle overgreb; misbrugsproblemer, kriminell adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller i barnets nærmiljø, eller; andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller i barnets nærmiljø. Der kan kun træffes afgørelse uden samtykke, når kommunalbestyrelsen har en begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets fortsatte ophold i hjemmet.

Grønland har tiltrådt FNs Konvention om Barnets Rettigheder, hvorefter Grønland "påtager sig at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter,

der gælder for barnets forældre, værge eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, og skal med henblik herpå træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler.”

Artikel 9 i konventionen fastsætter følgende: "Deltagerstaterne skal sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv. En sådan beslutning kan være nødvendig i særlige tilfælde, f.eks. ved forældres misbrug eller vanrøgt af barnet, eller hvor forældrene lever adskilt og der skal træffes beslutning om barnets bopæl."

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at der er et godt grundlag for retssikkerheden for børn, inkl. for børn som må anbringes uden for hjemmet.

b. Hvilke specifikke planer har Naalakkersuisut for at styrke retssikkerheden for tvangsanbragte børn?

Svar:

Der gælder samme lovgivning og rammer for børn anbragt uden for hjemmet, uanset om anbringelsen er sket med eller uden samtykke af forældremyndighedsindehaver.

Væsentligt for retssikkerheden er § 43 i gældende Inatsisartutlov om støtte til børn, hvorefter der skal afholdes en samtale med barnet, inden der træffes afgørelse om støtteforanstaltninger til et barn. Samtalen kan finde sted uden forældremyndighedsindehaverens samtykke eller tilstedeværelse, når hensynet til barnet taler herfor. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtalens gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt på anden måde.

Endvidere gælder, jf. § 60, stk.2 i gældende Inatsisartutlov om støtte til børn, at børn er klageberettigede i deres egne sager i forhold til afgørelser truffet efter bestemmelserne i Inatsisartutloven, dvs. at børn kan klage til Det Sociale Ankenævn.

For Naalakkersuisut har det en meget høj prioritet at forebygge anbringelser uden for hjemmet. Ved tidlig indsats i hjemmet kan gives de bedste muligheder for at beholde barnet i hjemmet og undgå anbringelse uden for hjemmet.

2. Hvilke emner var på dagsordenen, da Naalakkersuisoq for børn og unge, mødtes med foreningen, MAPI og SILA360 i slutningen af april 2024?

a. Hvilke emner fra dette møde har Naalakkersuisut valgt at gøre noget ved?

På foranledning af Naalakkersuisoq var MAPI og SILA360 indkaldt til møde vedr. anbringelse af børn. Mødets formål var videndeling og Naalakkersuisoq fik indsigt i MAPI og SILA360's arbejde. På dagsordenen var blandt andet punkter vedr. anbringelse af børn i Grønland og anbringelse af børn i Danmark. Naalakkersuisoq anmodede om at få tilsendt en skrivelse vedr. de udfordringer på anbringelsesområdet, som MAPI og SILA360 har kendskab til via deres arbejde. MAPI og SILA360s viden fra deres arbejde bidrager til den samlede viden på anbringelsesområdet og vil indgå i det vidensgrundlag, som løbende lægger til grund for arbejdet på børneområdet.

- 3. Hvordan forholder Naalakkersuisut sig til udtalelserne, der påpeger at Grønland er på kant med loven i forhold til at bryde med de internationale menneskerettigheder¹?**
- a. Hvordan vil Naalakkersuisut forholde sig til et eventuelt retsligt efterspil, som en direkte konsekvens af, at Grønland ikke overholder retssikkerheden for tvangsanbragte børn og deres familier?**

Svar:

Grønland er et retssamfund og det er ikke Naalakkersuisuts opfattelse, at Grønland "er på kant med loven" mht. de internationale menneskerettigheder.

FNs Børnekomite har i bemærkningerne til den seneste rapportering ikke givet udtryk for, at Grønland har udfordringer med overholdelse af retssikkerheden for børn anbragt uden for hjemmet uden samtykke.

Vi skal løbende bestræbe os på at forbedre vores retssamfund. I den danske servicelov er der en bestemmelse om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om bl.a. anbringelse uden for hjemmet. I Grønland vil det i praksis være vanskeligt at imødekomme et krav om advokatbistand i forbindelse med alle anbringelsessager og det vil være meget ressourcekrævende. Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at ressourcerne vil være bedre udnyttet ved en forbedring af sagens behandling i den kommunale forvaltning. Tilbud om børnebisidder er en væsentlig og vigtig forbedring. Herudover er der allerede et administrativt klagesystem.

- 4. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at ICC og Rådet for Menneskerettigheder, ikke forholder sig til dette alvorlige emne?**
- a. Er Naalakkersuisut enige med Demokraatit, at der bør være et øget fokus på rettigheder og en styrkelse af retssikkerheden ved at ICC og Rådet for Menneskerettigheder gør opmærksom på de aktuelle udfordringer i vores land?**

Svar:

ICC og Rådet for Menneskerettigheder er uafhængige institutioner, som selv må give udtryk for deres holdninger eller ej.

Svar på a.

Der henvises til svar på spørgsmål 4.

- 5. Har Naalakkersuisut planer om at følge op på beslutningsforslag EM2022/1312²?**
- a. Hvordan har man tænkt sig at gøre dette?**

Svar:

Naalakkersuisut har fulgt op på ændringsforslaget til EM2022/131, som blev vedtaget. Efter EM 2022 skrev Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Familier og Sundhed til Social- og Boligministeren. Der blev herefter afsat midler på den danske finanslov til arbejdet.

¹ Sermitsiaq nr. 15, 12. april 2024, side 16-17

² https://ina.gl/media/zg3b5br4/pkt131_em2022_bf33_foraeldrekompetencer_bet_2beh_da.pdf

6. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at den danske regering (Socialministeren) accepterer, at de danske kommuner fortsat anvender ikke-kulturtilpassede forældrekompetenceundersøgelser?

Svar:

Naalakkersuisut har noteret sig, at den danske regering og folketingets partier har afsat midler til styrkelse af sagsbehandlingen og samarbejdet i børnesager med grønlandske familier. I aftaleteksten for SSA 2023 – 2026 fremgår det, at der i perioden 2023 – 2026 afsættes 7,8 mio til dette formål. I aftaleteksten for SSA 2024-2027 fremgår det, at del-initiativet fra SSA 2023 - 2026 vedr. oversættelse og tilpasning af psykologiske test til grønlandsk, ikke kan opnås indenfor tidsrammen. I første omgang vil der i 2024 blive igangsat en forundersøgelse.

Naalakkersuisut anerkender, at det vigtige arbejde fortsættes omend efter en revideret plan. Naalakkersuisut anerkender, at det er tidskrævende at udvikle kulturelt sensitive metoder til undersøgelse af forældrekompetencer. Det er Naalakkersuisuts forventning at forholdene, på det pågældende område, forbedres på sigt som følge af den varslede forundersøgelse. Naalakkersuisut har ved en skriftlig henvendelse til rigsmyndigheden opfordret til at, der benyttes grønlandske psykologer og evt. sagsbehandlere fra de grønlandske huse til forældrekompetenceundersøgelserne.

7. Vil Naalakkersuisut arbejde for at indføre traumebehandling som en del af et offentligt tilbud og/eller at give mulighed for, at det offentlige for eksempel sundhedsvæsenet eller kommunale sagsbehandlere kan henvise til en privatpraktiserende traumebehandler?

Svar:

I formodning om at det stillede spørgsmål retter sig mod traumebehandling til børn og unge, henviser Naalakkersuisut til eksisterende tilbud på området. Borgerrettet afdeling i Socialstyrelsen driver behandlingstilbuddet børnereseholdet. Børnereseholdet tilbyder traumeudredning til børn og unge visiteret af kommunale sagsbehandlere. Traumeudredningen, der undersøger om et barn eller ung er traumatiseret, udmøntes i en behandlingsplan for traumebehandling.

Der er etableret børnehuse i henholdsvis Maniitsoq (Qeqqata Kommunia), Ilulissat (Avannaata Kommunia) og Tasiilaq (Sermersooq Kommunia). Børnehusene modtager børn og unge, der har været udsat for traumatiserende oplevelser, herunder seksuelle overgreb eller vold. Børnehusene er finansieret af midler på den danske finanslov i perioden 2022 – 2024.

Derudover kan det nævnes, at traumeudredningsværktøjerne er oversat og tilpasset grønlandske børn og unge. Borgerrettet afdeling i Socialstyrelsen har med afsæt i traumeudredningsværktøjerne afholdt konference for relevante fagpersoner. Formålet har været at øge den faglige ekspertise blandt offentligt ansatte. Dette for at sikre, at børn og unge, udsat for traumatiserende hændelser, får den hjælp, de har brug for.

Med venlig hilsen

Aqqaluaq B. Egede